

GŁOS RADOMSKI

Dziennik społeczny, polityczny i literacki poświęcony głównie sprawom Ziemi Radomskiej.

Adres Redakcji i Administracji: ulica Lubelska № 46, dom Hempla.

Redakcja otwarta od 12 do 1 i od 6 do 7 po poł. Administracja od 9 do 1 i od 3 do 6 po poł.

Rękopisów niezastreżonych Redakcja nie zwraca.

Numer pojedynczy 30 halerzy.

Głos Radomski nabywać i prenumerować można we wszystkich Księgarniach, w Sklepie spożywczym p. Władysławy Adamskiej, Lubelska № 72; w Składach Win i Towarów Kolonialnych: M. Paschalskiego, ulica Warszawska; Grajnera, ulica Skaryszewska № 16; J. Nitkowskiego, róg ul. Długiej i Szerokiej.

Cena ogłoszeń:

Na I str. wiersz garmontowy 2 k. — h.
 „ III „ „ petitowy 1 „ 20 „
 „ IV „ „ „ — „ 60 „
 Drobne za wyraz . . . . . — „ 20 „

Prenumerata w Radomiu wynosi:

Miesięcznie . . . . . 3 k. 70 h.

Z odnośnikiem do domu . 4 k. 70 h.

Na prowincji z przesyłką pocztową:

Miesięcznie . . . . . 4 k. 70 h.

KINO Y. CZARY.

MIA MAY

Ostatnie dwa dni!
 wszechświatowa
 sława, ulubienica
 Publiczności, w
 głównej roli wzruszającego romansu w 6 częściach.
 Podczas demonstrowania obrazu przygrywa doborowy duet.

Promień w ciemnościach...

Do Piekarni Wydziału Aproprowizacyjnego

poszukiwani są
 czeladzie piekarscy.

**Zgłoszenia
 przyjmuje**

BIURO APROWIZACJI (Grodzka 8).

Teatr „Variete”
 w sali Restauracyjnej Hotelu Europejskiego.

bez konkurencyjny program
 występy nowozaangarowanych pierwszorzędnych sił aktorskich
Kłopoty pensjonarki
 krotowchwa ze śpiewami w jednym akcie.

Dział koncertowo-kabaretowy
Orkiestra koncertowa.
 Początek o godzinie 10-ej wiecz. Wejście bezpłatne.
 Pod dyrekcją M. Zonera.

Kajety hurtowo

poleca

Edward Suchański w Radomiu.

Telegramy „Głosu Rad.”

Południowo-Wschodnia.

(Tel. c. i k. Biur. Koresp.).

WIEDEŃ, 26-go lipca. Donoszą urzędownie:

WŁOSKA WIDOWNIA BOJU.

Bez szczególnych wydarzeń.

ALBANIA.

Wczoraj rano wywalczyły nasze wojska przejście przez Semeni. Nasze dzielne bataljony miały do pokonania gwałtowny nieprzyjacielski opór. Wzięto do niewoli licznych jeńców. Zwycięskie natarcia poprowadzone między Muci i morzem przyniosły nam zysk na terenie.

Szef sztabu jeneralnego

Zachodnia.

(Tel. c. i k. Biur. Koresp.).

BERLIN, 26 lipca. Urzędownie z wielkiej kwatery głównej.

Front armji ks. Rupprechta.

Między Bouquoy i Hebuterne zaatakował nieprzyjaciel wieczorem pod silną ochroną ognia został odparty. Podobnie rozbiły się natarcia, które nieprzyjaciel wykonał na zachód od Albert z Mailly.

Front armji niemieckiego następcy tronu

Na froncie bojowym między Soissons i Reims zmniejszyła się wczoraj czynność bojowa. Mniejsze potyczki na przedpolach naszych pozycji. Na południu od Qurcq i na południowy zachód od Reims prowadził nieprzyjaciel gwałtowne ataki częściowe, które odparliśmy w kontrnatarciu.

Front armji ks. Albrechta.

W Wogezach przeprowadziła bawarska obrona krajowa jeńców z dzielnie przeprowadzonego przedsięwzięcia.

Pierwszy jeneral-kwaternistrz Ludendorf.

Pierwsza mowa bar. Hussarka.

(Tel. c. i k. Biur. Koresp.).

WIEDEŃ, 25 lipca. Na początku jutrzejszego posiedzenia złoży prezydent ministrów bar. Hussarek krótkie oświadczenie rządowe, poczem na ponownej konferencji prezesów dojdzie do porozumienia, czy projekt budżetowy ma być załatwiony z możliwie największym pośpiechem, czy też dopiero po przeprowadzeniu długiej dyskusji.

O powiększenie liczby wojsk amerykańskich.

(Tel. c. i k. Biur. Koresp.).

BERLIN, 25 lipca. „Vossische Zeitung” donosi z Rotterdamu: Na kongresie amerykańskim po jego zebraniu się zostanie wniesione przedłożenie o zmia-

nie wieku obowiązkowej służby wojskowej celem podwyższenia liczby wojsk.

Atak lotniczy na Karlsruhe

(Tel. c. i k. Biur. Koresp.).

FRANKFURT, 25 lipca. Karlsruhe zaatakowali nieprzyjacielscy lotnicy. Także Ofenburgowi złożyli wizytę. 4 osoby zostały zranione, pozatem wyrządzili znaczną szkodę w domach. Jednej osoby brak.

Posiedzenie Rady Miejskiej.

Dalszy ciąg posiedzenia budżetowego.

Przed przystąpieniem do obrad nad budżetem przewodniczący udziela w nagłej sprawie, braku chleba w mieście, głosu rad. Bochenkowi, który wyjaśnia, że brak chleba w mieście wywołany został przez właścicieli piekarń, którzy nie chcą wypiekać chleba w warunkach, podanych im przez Wydział Aproprowizacyjny, a myślą dla siebie o daleko idących zyskach. Ogłoszenie Wydziału Aproprowizacyjnego o wypieku chleba i zbiorowy list pp. piekarzy rzucają światło na przyczynę wynikłego zatargu. Dziś w piątek, o godz. 11 rano odbędzie się narada Zarządu miasta i Wydziału Aprow. z jednej strony, piekarzami i czeladnikami piekarskimi z drugiej strony. Gdyby do porozumienia nie doszło, zamierzone jest umiastowanie wypieku chleba.

Po tym sprawozdaniu przewodnictwo obejmuje wiceprezydent Dębowski i odczytuje wnioski komisji finans.-budżetowej. Po dłuższej dość a nie ciekawej dyskusji nad pierwszym wnioskiem w sprawie pensji prezydenta i wiceprezydenta głosowano nad 5-ciu wnioskami: 1) komisji finans.-budżet., 2) Magistratu, 3) rad. Adlera, 4) rad. Lessla i 5) rad. Klinowskiego, 3 ostatnie złożone zostały w czasie dyskusji, pierwsze 4 wnioski upadły, przyjęty został 5-ty, opiewający, aby pensje prezydenta i wiceprezydenta w rublach przeliczyć na korony — dla pierwszego zamiast 4800 rubli—16 tys. koron i 6 tys. koron dodatku, a dla drugiego zamiast 3600 rubli—12 tysięcy kor. i 4 tys. kor. dodatku. Pensje kierowników wydziału wywołały gorącą dyskusję, przyczem padły wyrazy krytyki pod adresem wydziału gospodarczego, jednak dyskusji nie uwieńczyły żadne uchwały. Z powodu spóźnionej pory

dalsze obrady nad budżetem znowu odłożono do wtorku przyszłego.

Doweipne i trafne przemówienia jednego z radnych, p. Kr., urozmaicały ciągłą dyskusję i wypogadzały oblicza radnych.

Trzy możliwości rozwikłania sprawy polskiej.

„N. Wr. Tagblatt” drukuje na wstępie artykuł otrzymany z Berlina o Polakach. Artykuł ustala 3 możliwości rozwikłania sprawy polskiej:

1) Przyłączenie Polski do Prus, przeciw czemu jednak opowiadają się niemal wszyscy polacy.

2) Samoistność Królestwa Polskiego z nieokreślonymi jeszcze granicami w łączności z mocarstwami centralnymi i z ograniczeniami pod względem gospodarczym, militarnym i politycznym, tak, by Polska pozbawiona była możliwości stanowienia o sobie w tych kierunkach.

3) Rozwiązanie austro-polskie. Hr. Burian nie zgadzał się w swoim czasie na takie rozwiązanie, gdy Niemcy byli skłonni do takiego rozwiązania. Obecnie jednak w Berlinie sądzą, że rozwiązanie to wzmocniłoby żywioły słowiańskie w Austro-Węgrzech i dążność polską do odzyskania Prus zachodnich, Poznańskiego i Górnego Śląsku, co podziałaby na politykę zagraniczną monarchji. Z tych powodów problem polski może być załatwiony tylko łącznie z pogłębieniem sojuszu, a nie jako akcja samoistna.

„Ostdeutsche Rundschau” w osobnym artykule występuje przeciwko austro-polskiemu rozwiązaniu. Organ wszechniemiecki, jako główny powód podaje udział wszechpolaków w uroczystościach pruskich, czem Polacy udowodnili, że są wrogami Niemiec, o czym zresztą dobrze wiedzą w Berlinie i dlatego rozwiązanie austro-polskie jest niemożliwe.

Sprawy polskie.

Urząd statystyczny Królestwa Polskiego. „Monitor Polski” ogłasza reskrypt Rady Regencyjnej o utworzeniu polskiego urzędu Statystycznego, którego zadaniem będzie: przeprowadzenie badań statystycznych według programu, zatwierdzonego przez Radę ministrów, nadawanie jednolitego kierunku wszystkim badaniom statystycznym, podejmowanym przez polskie władze państwowe, z wyjątkiem tych tylko badań, które drogą specjalnej ustawy przekazane zostaną innemu urzędowi, wreszcie ogłaszanie wyniku badań statystycznych, przeprowadzanych zarówno przez Główny Urząd Statystyczny, jak również przez inne urzędy państwowe.

Z GODZINY NA GODZINĘ.

Kalendarzyk: Dni: Natali M. Jutro: Inocentego i Wikt.
Wschód słońca o godzinie 4.06. Zachód o godzinie 8.05. Długość dnia godzin 16.01.

Kronika mlejska.

Od Redakcji. Redaktor naszego pisma ponownie zaniemógł na zdrowiu.

Błędy drukarskie. We wczorajszym sprawozdaniu z Rady Miejskiej wkraśl się, wskutek niedopatrzenia, cały szereg błędów, które niniejszym prostujemy. Przedewszystkiem sub-tytuły pod tytułem „Posiedzenie Rady Miejskiej” należały do zupełnie innego artykułu i z posiedzenia Rady, jak to zresztą wskazuje sens, nic wspólnego nie miały. Dalej zamiast „surowymi” wydrukowano: swymi; przy omawianiu budżetu zupełnie niepotrzebnie wydrukowano „§ 14”. W sprawozdaniu z repliki p. r. Epsteina odnośnik „od wartoby” do „informacji” zupełnie niepotrzebnie wstawiono w tekst.

Skargi na pralnie. Coraz częściej dają się słyszeć skargi na nasze pralnie, które pomijając to, że pobierają paskarskie ceny, bo mimo drożyzny opału uprasowanie kołnierzyka liczone 2 kor. wygląda na nie innego jak na pospolity wyzysk, to nadto w niemożliwy sposób drą i niszczą bieliznę. Pokazywano nam zupełnie całą koszulę, która po powrocie z pralni, przedstawia istny lachman. Szczególniej z barbarzyńskim obchodzeniem się z bielizną celuje jedna z pralni z okolic ul. Lubelskiej, firmy której nazwie nie wymieniamy, gdyżby jednak skargi powtarzały się częściej zmuszeni byłibyśmy to uczynić, takie lekceważenie bowiem cudzej własności, obecnie tak kosztownej uważamy za czyn karygodny, którego tolerować nie można. Wszak pralnie nie służą do zawodowego darcia bielizny, za pranie której pobierają bajonkie ceny.

Podziękowania. Zarząd Żydowskiego stowarzyszenia „Kultura” w Radomiu poczuwa się do obowiązku serdecznie podziękować przemysłowcowi m. Radomia p. M. Denowi za hojny zasiłek w ilości kor. 2.000 na rzecz tegoż.

Przes P. Muszkatblütt.
— Zarząd stowarzyszenia niesienia pomocy biednym i chorym m. Radomia p. n. „Ezra” niniejszym wyraża serdeczne podziękowanie przemysłowcowi m. Radomia p. M. Denowi za złożoną na rzecz tegoż hojną ofiarę w ilości koron 10 tysięcy.

Przes Nadrabim Ch. Kestenberga.

Z KRAJU.

Komorne za biednych.

Wychodzące we Włocławku „Słowo Polskie” donosi: Kasa Magistratu wypłacać będzie przyznane gospodarzom domów komorne za biednych i rezerwistki, zamieszkałe w ich domach za kwartały I i II b m.

Przed wielką rekwizycją mięsa.

Z Warszawy donoszą: Władze okupacyjne projektują w najbliższym czasie zarekwirowanie 2 i pół miljonów kilogramów mięsa, wskutek czego Warszawa i Łódź byłyby skazane na pięciomiesięczny post.

Podczas omawiania tej sprawy doszło do przykrego zajścia na posiedzeniu Komisji rolnej Rady Stanu między min. rolnictwa, p. Dzierżbickim, a komisarzem niemieckim, hr. Lerchenfeldem.

Przeniesienie warszawskich zakładów dobroczynnych.

Dienniki warszawskie donoszą: Przy szalonej drożyznie produktów spożyw-

czych w Warszawie utrzymanie w mieście różnych zakładów dobroczynnych, a zwłaszcza instytucji opieki nad dziećmi, starcami i kalekami, staje się coraz trudniejsze dla zarządu miasta. Wobec tego wydział dobroczynności publicznej magistratu opracowuje środek przeniesienia kilku takich zakładów do pobliskich miast powiatowych.

Wielki Zjazd Straży w Lublinie.

(Koresp. wł. „Głosu Radom”).

W dniu 24 i 25 sierpnia r. b. Zarząd Związku Florjańskiego projektuje urządzenie w Lublinie Zjazdu Straży Ogniwych Ochotniczych. Aby zrozumieć doniosłość Zjazdu, należy uprzytomnić sobie, że Królestwo posiada przeszło 920 Straży Ochotniczych, a tymczasem potrzeba jeszcze ich siedem tysięcy.

Walka z ogniem należy do najpierwszych naszych obowiązków i wątpić nie można, że wobec ważności sprawy wszystkie Straże przysłą na Zjazd swych delegatów.

Władze okupacyjne pozwoliły na odbycie Zjazdu, Straże Ogniowe, które staną do zawodów, jak również delegaci powinni meldować się z podaniem nazwiska, liczby uczestników, miejscowości i powiatu w biurze Reprezentacji i Związku Florjańskiego (Lublin, Krakowskie-Przedmieście Nr. 53). Biuro chętnie udzieli również odpowiedzi i wskazówek na wszelkie zapytania listowe, dotyczące spraw Zjazdu.

Handel, przemysł, finanse.

Ubezpieczenia społeczne w Polsce.

Ministerjum Zdrowia Publicznego, Opieki Społecznej i Ochrony Pracy opracowało przepisy tymczasowe o obowiązkowym ubezpieczeniu na wypadek choroby i wywołanej przez nią niezdolności do pracy. Obecnie Ministerjum przystępuje do ułożenia projektu prawa o ubezpieczeniu od wypadków przy pracy w formie przepisów tymczasowych, jednakże, przy uwzględnieniu zasady uzgodnienia i ujednostajnienia z opracowanymi przepisami o Kasach Chorych.

Bank udziałowy w Piotrkowie.

Towarzystwo Wzajemnego Kredytu w gub. Piotrkowskiej zmieniło swą nazwę na „Bank udziałowy” w Piotrkowie. Na podstawie nowo zatwierdzonych statutów wymieniona instytucja rozszerza zakres swej działalności i przyjmować będzie zlecenia na zakupno różnego rodzaju towarów; będzie udzielała pożyczek na towary, oraz przyjmowała zastępstwo krajowych i zagranicznych firm.

NOWINY.

Kobieta z brodą. Z Zabrze donoszą do pism poznańskich: Wielkie zbiegowisko spowodowała na tutejszym dworcu pewna kobieta, mająca piękny zarost. Zgłosiła się do straży dworcowej o pomoc, gdyż, jak oświadczyła, od 24 godzin nie miała w ustach, a przyjechała z Syberji, gdzie ją władze rosyjskie z wybuchem wojny internowały. Rodzice jej mieszkali dawniej w Zabrzu. Przy wymianie jeńców cywilnych pozwolono jej wyjechać z Rosji. Policja zatrzymała na razie brodatą kobietę dla sprawdzenia tożsamości.

Ucieczka jeńców w kotle parowym. Na dworcu na granicy bawarsko-czeskiej wyładowano kocioł parowy, który był przeznaczony do Ujścia nad Łabą, w Czechach. Usłyszano uderzenia i pukania, dobywające się z wewnątrz kotła. Jakież było zdziwienie, gdy po otwarciu tegoż wydobyło dwóch jeńców francuskich, którzy przekonani, że są już w „ojczyźnie”, dawali znaki życia.

Pamiętajcie o Podlasiu i Chełmszczyźnie!

Pracownia Obuwia

„L. DUTKOWSKI” ulica Lubelska 36
poleca Sz. Publiczności swe wyroby ze skóry pierwszej jakości po cenach umiarkowanych

KONSTRUKCJE ŻELAZO-BETONOWE

ŻEL - BET.

A. JANISZEWSKI

Radom, ul. Długa № 28.

POLEGA: PŁYTY TROTUAROWE, RYNSZTOKI, PODRYNNIKI, RURY RÓŻNYCH ROZMIARÓW DO KANALIZACJI, CEMBROWINY, POSADZKI CEMENTOWE, TARASY, KONSTRUKCJE ŻELAZO-BETONOWE.

SPECJALNOŚĆ:

SŁUPY mocne! tanie! i trwałe! PUSTAKI i DACHÓWKA.

Przyjmuje zamówienia na roboty żelazo-betonowe. Kosztorysy i projekta.

Do dalszych okolic dostarczam DACHÓWKI i RURY na ryzyko loco najbliższa stacja kolejowa

BIURO TECHNICZNE

DLA BUDOWY MŁYNÓW, TARTAKÓW i CEGIELN

M. KANAREK Sp. z ogr. por. Kraków, Szewska 9.

Oddział Radom Długa 23.

Projektuje i urządza młyny z pędem parowym, motorowym i turbinowym. Dostarcza maszyny młyńskie, tartaczne wszelkiego rodzaju, oraz kamienie młyńskie, gatry, cyrkularki, piły gatrowe, piły do cyrkularek, toczki szmirglowe i t. p. przybory tartaczne.

Firma dysponuje pierwszorzędnymi siłami technicznymi i posiada własny warsztat mechaniczny.

Odwiedziny inżynierów, plany i kosztorysy na żądanie.

394—0

Wydział Aproprowizacji.

Wydział Aproprowizacyjny m. Radomia, wobec rozpoczynających się żniw i przewidywanej możliwości otrzymania nowego zboża na wypiek chleba kartkowego, niniejszym wyzwa pp. piekarzy życzących podjąć się wypieku chleba do składania odpowiednich deklaracji w biurze Wydziału (Grodzka 8) Warunki wypieku chleba są następujące: 1) opłata za wypiek worka zawierającego 171 funtów mąki kor. 26, 2) przypiek 40 proc., 3) sprzedaż chleba pod ścisłą kontrolą Wydziału Aproprowizacyjnego. Wydział Aproprowizacyjny ze swej strony: 1) sprzedawać będzie drzewo potrzebne dla wypieku chleba po kor. 2.20 za pud loco piekarnia, 2) dostarczy niezbędną ilość soli i nafty po cenach urzędowych, 3) w miarę możliwości wydawać będzie otręby na podsypkę, 4) zorganizuje dowóz mąki z młyna do piekarni własnym taborem, licząc za dostawę po kor. 1 od worka. Piekarze, którzy otrzymają prawo wypieku, obowiązani będą do złożenia odpowiedniej kaucji gwarantującej prawidłowość wykonywania przyjętych na siebie obowiązków.

491—3

NADSZEDŁ ŚWIEŻY TRANSPORT

Cementu

dobrze wypalonego firmy „GRODZIEC” do N. Przednowka, Warszawska № 8.

OGŁOSZENIE.

Podaje do wiadomości Szanownej publiczności, że nadal prowadzę przerwany podczas wojny zakład koszykarski, jak również przyjmuję wszelkie obstalunki i reperacje wchodzące w zakres robót koszykarskich: kupuję wiklinę, chmiel świeży i starszy, płacąc cenę odpowiednią Warszawską 8 w podwórze.

N. Przednowek.

Zgubiono paszport na nazwisko Mordka Mendel Najdik P. P. № 16/N. wydany przez Komendę Obwodową. 504—1

Kąpiele „Kryńnica”

Kozińska № 42.

Wanny, prysznicze czynne codziennie.

Kaźnia — piątki, soboty. 406—0

Potrzebny pokój z umeblowaniem razem w bliskości Skaryszewskiej, pożądane wygody. Wiadomość w Adm. „Głosu”. 497—3

Zgubiono legitymację na nazwisko Idesy Szttern wydaną przez Magistrat Radomski dnia 4/VII 1918 r. za № 7454. 505—1

Radomskie Stowarzyszenie Budowlane

LUBELSKA 41.

BIURO BUDOWLANE i HURTOWNIA.
Cement, Papa, Eternit, Dachówka, Cegła, Smółwiec, Gwoździe, Żelazo, Wapno.
Po cenach hurtowych. 291—10

Radomska Spółka Ogrodnicza

(Chrześcijańska)

Plac 3 maja liczba 1. (Sklep w podwórze).

Nabywa owoce i wszystkie produkty warzywne za gotówkę po cenach targowych.

SPRZEDAJE PO CENACH KONKURENCYJNYCH.

Podejmuje się dostaw do hoteli, burs, internatów i tp. instytucji i odbiorców prywatnych.

Sklep otwarty codziennie—od godz. 8 rano do godz. 7 wiecz. bez przerwy; w niedziele i święta—od 8 do 10 rano.

DOM TECHNICZNO-HANDLOWY

St. Brzozowski i M. J. Szmorliński

w Radomiu, Plac 3-go Maja № 1. Skład — Zgodna № 6.

Poleca:

TEKTURĘ SMOŁOWCOWĄ, SMOŁOWIEC, CEMENT, WAPNO, BLACHY, GWOŹDZIE, OLEJE MASZYNOWE i CYLINDROWE, SMAR do WOZÓW.

Redaktor: Czesław Xawery Jankowski.

Druk „J. K. Trzebiński”—Radom.

Za wydawcę: Edward Suchański.

Za pozwoleniem cenzury wojennej.